

„ПЛОВДИВ” - ДЕБЕЛЯНОВ

(анализ)

Стихотворението „Пловдив” има изповеден характер, както повечето Дебелянови творби. Името на града Пловдив е биографична препратка, но в стиховете названието не се повтаря. В сонета градът е Пловдив и никой друг „скръбен град”. В подобен дискурс срещаме визията на градското в творчеството на други поети от началото на 20 век. В подобни образи се оглежда едно социално и психологическо явление-отделянето на младите хора от полупатриархалните селища и привличането им в големите градове ражда чувството за неуютност, безпризорност на съдбата. В града Дебеляновият човек е анонимен и толкова самотен, че се чувства като пребиваващ в „пустошта огромна”.

Стихотворението е в сонетна форма - две четиристишия се вглеждат в миналото, а двете тристишия - в настоящето на героя. Свързваща между минало и настояще е лексемата скръб. Творбата започва с неочакваната комбинация между детство и скръб. Невинността и светлината на детството, тук са потопени в спотаени сълзи. „Стъмненият” взор на детето е израз на ограбени мечти, символ, на което е безпощадната житейска буря, надвесила тъмно крило над него. В творбата детето чува глас - не един път в Дебеляновите тестове, неясен глас произнася закана, присъда. Появява се мотивът за виновността, но той остава неизяснен и оттук се ражда трагичното. Детето е по презумпция невинно и детското страдание винаги ражда потрес. В творбата детето получава забрана да вярва, да дири, отказан му е „на любовта плодът”. Най-общо тези забрани отнемат духовността на човека, правото му да се стреми към идеал; това е отказ на „вяра, надежда, любов”. Верен на детското като съзнание, текстът вплита приказното, но чрез кошмари и мрачното въображение - „в зли страни... мечтите ти на век ще бъдат пленни.”.

Настоящето разкрива поредица от парадокси - преследван от тъжния спомен за детството, лирическият герой продължава да броди в града (броденето е особено пътуване, несигурно и мрачно). Появява се поредният Дебелянов оксиморон - градът е „едничък дом на мойта скръб бездомна”. Настоящето на героя препраща към мотивите, споделени в „Черна песен” - „черни мисли” изпълват съзнанието му и превръщат самия процес на спомена в неизказано мъчителен. Попадаме на поредния „омагьосан кръг в Дебеляновите изповеди - Аз - ът бяга от действителността в спомена, на когото споменът е толкова мъчителен като в Пловдив, личността си потапя в поредното страдание.